

**Obilježavanje 50. obljetnice utemeljenja
Odsjeka za povijesne znanosti
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
u Zagrebu (1948.–1998.)**

UDK 061.12(497.5Zagreb)
061.6:93/94

Djelatnici Odsjeka za povijesne znanosti HAZU obilježili su 30. lipnja (utorak) 1998. godine, u skladu s Akademijinim odobrenjem, u njezinoj Velikoj dvorani 50-tu obljetnicu utemeljenja i rada, javne djelatnosti i izdavaštva svoje ustanove. Tom prigodom bili su nazočni brojni uzvanici, ne samo bivši djelatnici Odsjeka, nego i mnogi drugi uglednici, akademici, znanstvenici i kulturni djelatnici koji s našim Odsjekom još i danas neprestano održavaju dobre odnose i suradnju.

Nakon formiranja svečanog Odbora za proslavu, njegov je predsjedavajući, akademik Hodimir Sirotković (bivši voditelj Odsjeka), uz kojega su predsjedavali dr Miroslav Kurelac (današnji voditelj) te dr Ante Gulin (današnji upravitelj), otvorio prigodan skup, zaželimši svim uzvanicima dobrodošlicu. Nakon toga, pozdravnu riječ uputio je predsjednik Akademije Ivo Padovan, navodeći kako je Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU (bivši Histrorijski institut) jedan od najvećih i, obzirom na njegovu javnu i izdavačku djelatnost, najplodniji Akademijin odjel, kojim se ona ponosi. Stoga nema sumnje, zaključio je na kraju svoga izlaganju akademik Ivo Padovan, da ovaj Odsjek i njegovi današnji djelatnici, zbog svega onoga što su dali Akademiji i našoj javnosti na polju znanosti i kulture, zaslužuju obilježavanje jedne ovakve obljetnice postojanja, rada i javne djelatnosti.

Nakon Predsjednikovih toplih i nadasve pohvalnih riječi, na današnji Odsjek ukratko se osvrnuo njegov sadašnji voditelj dr Miroslav Kurelac, zaželimši njegovim sadašnjim djelatnicima puno daljeg uspjeha u radu, kako na istraživanju i obrađivanju srednjovjekovnih izvora za hrvatsku povijest, tako i na njihovu objelodanjivanju u vidu znanstvenih priloga, radova, studija i monografija.

Potom je opsežnije izlaganje o Odsjeku kroz 50 prošlih godina iznio njegov današnji upravitelj dr Ante Gulin, istaknuvši važnost njegovih nekadašnjih planova i današnjih projekata na čijoj realizaciji rade njegovi sadašnji djelatnici, objavljujući znanstvene rezultate, zbornike, studije, monografije i druge povijesne priloge, te tako uzdižući ovu ustanovu na višu znanstvenu i kulturnu razinu, koja je otvorena za sve mlade i starije znanstvene i stručne suradnike (*vidi o tome cjelovit*

referat, *Zbornik Odsjeka, vol. 16*). Pri kraju izlaganja minutom šutnje odana je počast preminulim voditeljima (ravnateljima) nekadašnjeg Historijskog instituta, današnjeg Odsjeka, Vladimiru Mošinu, Marku Kostrenčiću, Zlatku Herkovu, Ljubi Bobanu i Igoru Karamanu te ostalim preminulim djelatnicima, koji su svojim marljivim radom, znanjem i sposobnošću ostavili dubok i svijetao trag za budućnost svojim nasljednicima.

Nakon toga bili su pročitani referati o djelatnosti Odsjeka, čije tekstove prilažemo kako su slijedili.

Poslije izlaganja svih sudionika akademik Franjo Šanjek predstavio je dvije edicije Odsjeka za povijesne znanosti HAZU, od kojih 16. svezak *Zbornika*, te prvu knjigu *Rasprava iz hrvatske kulturne prošlosti*, čiji su primjerci bili podijeljeni bivšim i sadašnjim djelatnicima Odsjeka te uzvanicima proslave.

Po završetku službenog dijela, upravitelj Odsjeka zahvalio se svim sudionicima proslave, te ih pozvao na domjenak koji je tom prigodom priredila HAZU, a potom na razgledavanje izložbe djela i radova Odsjeka u Akademijinoj auli. Nakon toga skup se razišao u poslijepodnevnim satima.

Mirjana Matijević – Sokol

Izdavanje povijesnih izvora

UDK 930.22

Akademijin Historijski institut, pa Zavod i sada Odsjek za povijesne znanosti kroz svoju pedesetgodišnju djelatnost u hrvatskoj historiografiji ima posebno mjesto upravo kao institucija kojoj je primarna zadaća bila sakupljati, obrađivati i priređivati za tisak povijesna vrela, odnosno institucionalno nastaviti jednu od temeljnih zadaća same Akademije. Bilo bi najprimjerenije da se sada s ovog mjesta čuje riječ prof. Jakova Stipišića koji je čitav svoj radni vijek, zajedno sa svojim kolegom pokojnim prof. Miljenom Šamšalovićem, proveo radeći upravo na tim poslovima u ovom Institutu, ali on je meni prepustio to kao i često puta prije iskazujući mi svoje povjerenje.

Ponovno je potrebo istaknuti da je svakako na prvom mjestu bio rad na Diplomatičkom zborniku, temeljnoj ediciji, kako Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti tako i hrvatske historiografije. Već kada je osnovana JAZU, uz rad na hrvatskom jeziku, drugi glavni programski zadatak bilo je prikupljanje povijesnih vrela i pokretanje edicija po uzoru na *Monumenta Germaniae Historica* koja bi u više serija sadržavala najvažnije skupine povijesne građe: *Diplomata, Scriptorum, Leges et Statuta, Comitum*. Vrlo brzo je rad na diplomatičkoj građi ukazao na iznimno bogatstvo i njezinu vrijednost, tako da je Diplomatički zbornik, odnosno *Codex diploma-*